

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ НА ОСНОВІ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ

Дзьобко І. П.

Анотація. Статтю присвячено обґрунтуванню й розробці практичних рекомендацій щодо організації діяльності, пов'язаної з обліково-аналітичним забезпеченням розвитку підприємства. Підприємство розглядається як логістична система, що складається із низки пов'язаних та взаємозалежних бізнес-процесів. Особливістю розробки рекомендацій є використання процесного підходу до формування інформаційної бази даних щодо діяльності логістичної системи. Запропоновані рекомендації та пропозиції ґрунтуються на застосуванні поопераційної системи обліку та розподілу витрат з подальшою консолідацією інформації щодо витрат за кожним бізнес-процесом. Визначено конкретні етапи розподілу витрат і перенесення на вартість бізнес-процесів. За результатами робіт, що входять до складу бізнес-процесів, представлено послідовність розподілу управлінської відповідальності.

Ключові слова: процесний підхід, логістична система, бізнес-процес, обліково-аналітичне забезпечення, витрати.

ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ПОДДЕРЖКИ РАЗВИТИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМ НА ОСНОВЕ ПРОЦЕССНОГО ПОДХОДА

Дзёбко И. П.

Аннотация. Статья посвящена обоснованию и разработке практических рекомендаций по организации деятельности, связанной с учетно-аналитическим обеспечением развития предприятия. Предприятие рассматривается как логистическая система, состоящая из взаимосвязанных и взаимозависимых бизнес-процессов. Особенностью разработки рекомендаций является использование процессного подхода к формированию информационной базы данных о деятельности логистической системы. Предложенные рекомендации основаны на применении пооперационной системы учета и распределения затрат с последующей консолидацией информации по затратам по каждому бизнес-процессу. Определены конкретные этапы распределения и перенесения затрат на стоимость бизнес-процессов. По результатам работ, входящих в состав бизнес-процессов, представлена последовательность распределения управленческой ответственности.

Ключевые слова: процессный подход, логистическая система, бизнес-процесс, учетно-аналитическое обеспечение, расходы.

ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF LOGISTICS SYSTEMS BASED ON THE PROCESS APPROACH

Dzobko I. P.

Annotation. The article is devoted to the substantiation and development of practical recommendations on the organization of activities related to the accounting and analytical support for the enterprise. The enterprise is considered as a logistics system consisting of interconnected and interdependent business processes. A feature of the

development of the recommendations is the use of a process approach to the formation of a database of information on the activities of the logistics system. The proposed guidelines are based on the use of operational accounting and cost allocation, followed by consolidation of cost information for each business process. Identify the specific stages of distribution and the cost of transferring the costs of business processes. As a result of works that are part of business processes, shows the sequence of the distribution of administrative responsibilities.

Keywords: *process approach, logistic system, business process, accounting and analytical support, costs.*

В рамках поширення глобалізаційних процесів та ускладнення зовнішнього середовища актуалізуються питання удосконалення менеджменту підприємств та залучення у практику господарювання більш ефективних підходів до випереджаючого задоволення попиту споживача при мінімізації інтегральних витрат виведення на ринок споживчої цінності. Це можливо лише у разі підпорядкування всіх процесів підприємства вимогам розкриття власного потенціалу та задоволення платоспроможного попиту з відповідною переорієнтацією менеджменту на логістичні засади.

За цих умов виправдним є представлення підприємства як логістичної системи, тобто адаптивної господарської системи (пристосування якої до змін умов функціонування досягається на основі самонастроювання або самоорганізації) із зворотним зв'язком, яку спроектовано та яка функціонує для виконання певних логістичних функцій та логістичних операцій, пов'язаних із забезпеченням сталості здійснення процесів та упорядкуванням відповідних потоків, а також яка звичайно складається з декількох функціонально спеціалізованих підсистем та має розгалужений комплекс зв'язків із зовнішнім оточенням.

Розвиток логістичних систем потребує відповідного до умов їх функціонування обліково-аналітичного забезпечення, яке трактується [1] через сукупність форм, методів та інструментів управління інформаційними ресурсами, необхідних і придатних для реалізації аналітичних та управлінських процедур, що забезпечують стабільне функціонування підприємства, його стійкий перспективний розвиток [2]; стимулювання інформаційного обміну між суб'єктами взаємодії [3]; організацію масивів, потоків та процесів переробки інформації для всіх рівнів системи управління підприємством [4] тощо.

Однак, як влучно охарактеризував Пилипенко А. А. [5], облік, як і кожна система знань, постійно розвивається. Наявні системи фінансового обліку звернені у минуле та не в повній мірі наділяють користувачів дієвою й актуальною інформацією, необхідної для розробки стратегії розвитку логістичних систем. В сучасних умовах потрібні більш виразні перспективні індикатори, націлені на випереджаюче системне відображення динаміки розвитку [1, 5].

За цих умов актуальним є застосування процесного підходу до організації обліково-аналітичної підтримки розвитку логістичних систем.

Метою дослідження є обґрунтування і розробка практичних рекомендацій щодо організації обліково-аналітичного забезпечення розвитку логістичних систем на основі процесного підходу.

Актуалізація уваги науковців та підприємців щодо застосування саме логістичної концепції в діяльності підприємств пов'язана із можливістю розкриття ними потенціалу підвищення ефективності господарювання, забезпеченням гнучкості та зміцненням здатності до виживання у суперництві з конкурентами.

З такою точкою зору цілком погоджуються, наприклад [1,3,6,7], відмічаючи, що для інноваційного менеджменту логістичних систем пріоритетним є вирішення завдань забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах оптимізації управління потоковими процесами з дотриманням цільових установок постачань з мінімальними витратами необхідних конкретному покупцеві продукції відповідної якості й певної кількості в потрібне місце і в потрібний час.

Питання управління потоковими процесами на логістичних засадах ще більше актуалізуються у разі поширення інтеграційних тенденцій та розгляду бізнес-процесів в рамках взаємодії декількох підприємств. Однак, це висуває особливі вимоги щодо дієвої інформаційної підтримки, стрижнем якої є облікові дані. За даними авторів монографії [1], облікова парадигма у своїй основі містить орієнтування на ретроспективність відображення інформації, що не є виправданим з точки зору прийняття стратегічних рішень. Тому об'єктивною необхідністю є перехід до нової моделі організації обліково-аналітичного процесу.

Питання сутності та особливостей формування обліково-аналітичного забезпечення широко представлені в літературі [1, 2, 5, 10].

У Законі [8] сутність облікового процесу представляється як процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства, що об'єднує в собі як джерела, так й інструменти збирання інформації. Разом з тим, завдання, що ставляться до обліково-аналітичного забезпечення мають розбіжності за наявності різних користувачів облікової інформації. Виходячи з розуміння діяльності підприємства як логістичної системи, основною метою організації обліково-аналітичного забезпечення є підтримка інтересів всіх учасників ланцюгів постачань через оперативне надання об'єктивної інформації щодо стану та динаміки матеріальних, фінансових, інформаційних потоків тощо. Реалізація поставленої мети можлива завдяки застосуванню процесного підходу, основу якого складає структурування обліково-аналітичного забезпечення відповідно до бізнес-процесів підприємства.

В рамках процесного підходу до організації обліково-аналітичного забезпечення розвитку логістичних систем, ключовим об'єктом стає система потоків (однорідних за природою походження сукупностей об'єктів), що протягом певного періоду в ході повторюваних технологічних операцій динамічно змінюються та переміщуються у просторі й часі відповідно до існуючих закономірностей протікання процесів утворення нової вартості, а також під впливом змін умов середовища господарювання.

Слід відзначити, що система потоків, рух яких складає продуктивну господарську діяльність підприємства до цього часу залишаються дискусійними. Проте є певна погодженість думок [3, 5, 9, 10], що стрижневим елементом системи потоків є сукупність матеріальних (речовинних) потоків, трансформація параметрів яких власне відбиває динаміку здійснення загального процесу утворення нової вартості у вигляді корисних товарів і послуг, вироблених для задоволення платоспроможного попиту споживачів. Економічний аспект плину матеріальних ресурсів, в свою чергу, відображають фінансові потоки як рух належних певному господарюючому суб'єкту коштів, переміщення яких відбувається в результаті здійснення різного роду грошових відносин між даним суб'єктом та рештою економічних агентів, що у будь-якій спосіб виступають учасниками ланцюжку утворення нової вартості

або споживання благ (логістичного циклу). Інформаційні потоки являють собою сукупність упорядкованих даних про стан та динаміку матеріальних та фінансових потоків, а також повідомлень та розпоряджень, що відображають зміни зв'язків учасників логістичного циклу в ході його управлінського регулювання.

Розуміння сутності потокових процесів відбивається на формуванні обліково-аналітичного забезпечення, а саме на необхідності врахування параметрів руху потокових процесів. На жаль, традиційні системи обліку нездатні всебічно охопити всю складність взаємозв'язків, які виникають у логістичній системі між основними та обслуговуючими бізнес-процесами.

Для управління підприємством як логістичною системою необхідна інформація двох типів: концептуальна (для обґрунтування загальної схеми реалізації логістичних функцій в рамках існуючої організаційної структури) та статистична (для вирішення оптимізаційних задач щодо управління потоковими процесами). При цьому загальноприйнятим підходом є формування масиву даних з орієнтацією на реєстри бухгалтерського обліку. Разом з тим, існуюча облікова методологія має ряд недоліків, а саме проблеми визначення бази віднесення логістичних витрат до того чи іншого бізнес-процесу. Окрім цього, центри витрат обмежуються адміністративно відокремленими структурними підрозділами, в той час як центри логістичних витрат виходять за ці межі. Об'єкти калькулювання та їх вимірники – калькуляційні одиниці – виокремлюються виходячи з продуктової концепції, при якій витрати на виробництво узагальнюються за номенклатурою вже освоєної продукції. З не продуктивних об'єктів виділені лише стадія і фаза технологічного процесу, а стосовно обслуговуючих підрозділів – одиниця ремонтної складності, об'єкт ремонту. Такий підхід обмежує можливість отримувати інформацію про допоміжні (обслуговуючі) процеси, які перетинають усі сфери діяльності. Так, витрати, пов'язані з виконанням обслуговуючих операцій, розповсюджені за всіма статтями витрат.

Прикладом можуть бути витрати на пакування продукції, які входять: 1) до виробничої собівартості, якщо пакування здійснюється в цехах до передачі на склад готової продукції, і 2) до комерційних витрат, якщо пакування проводиться після передачі на склад. Або ж витрати на утримання відділу постачання, які входять до адміністративних витрат, а

витрати на відрядження водіїв та вантажників, пов'язані із заготівлею сировини і матеріалів, – до статті транспортно-заготівельних витрат.

Наведені приклади показують, що при використанні традиційної системи обліку для обчислення витрат на узгоджений рух поточкових процесів присутні моменти неповноти та погрішності кінцевих кількісних показників. Робота механізму управління підприємством як сукупністю поточкових процесів вимагає іншого підходу до розподілу логістичних витрат. Для більш повного та точного виміру цих витрат слід орієнтуватися на удосконалення існуючої системи обліку через застосування поопераційної системи обліку, логіка якої представлена на рис. 1.

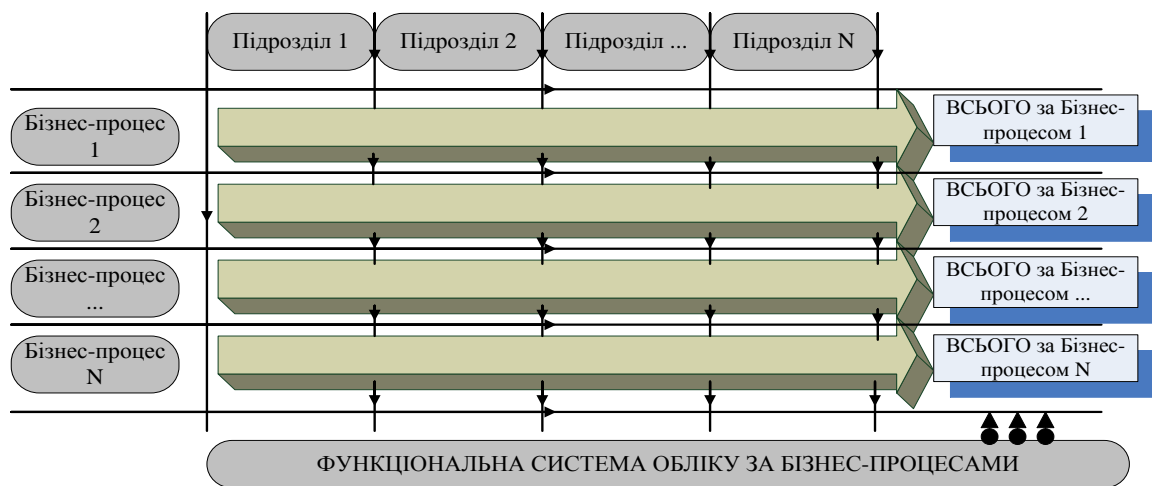

Рис. 1. Розподіл витрат за виконуваними бізнес-процесами

Одна з головних відмінностей поопераційної системи обліку логістичних витрат, що пропонується, – це процесний підхід до організації обліку витрат, інтегрований з системою моніторингу поточкових процесів підприємства. Загальною основою застосування поопераційної системи є розподіл бухгалтерських даних щодо логістичних витрат та витрат на узгодження поточкових процесів на кінцеві продукти або послуги через бізнес-процеси (виконувані по відношенню до потоків види діяльності підприємства, як це показано на рис. 2.

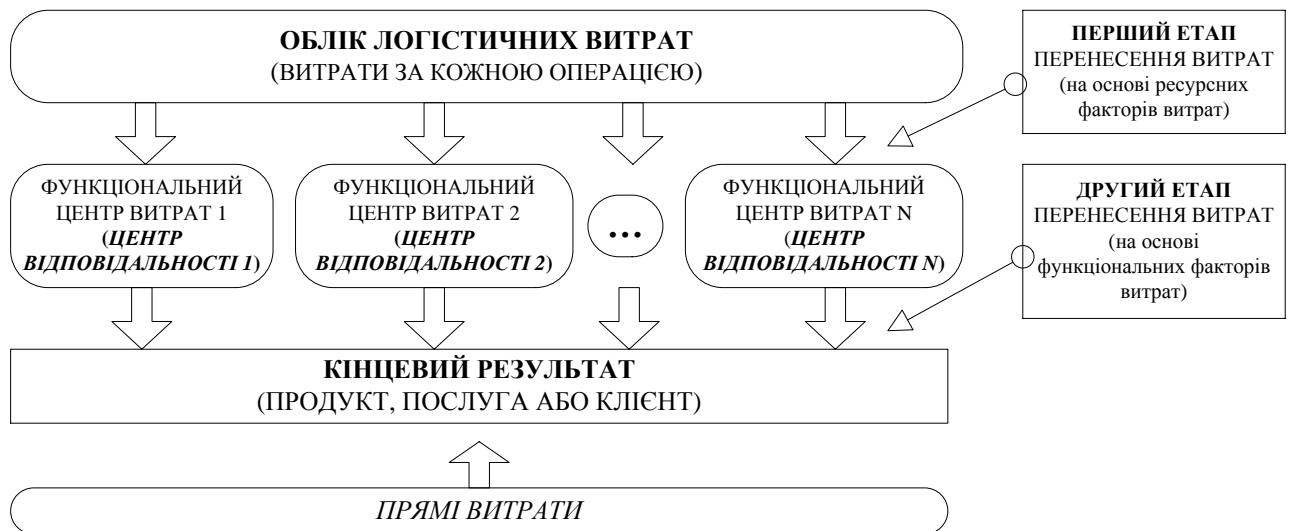

Рис. 2. Поопераційна система обліку та розподілу логістичних витрат

Представлена на рис. 2 поопераційна система обліку логістичних витрат передбачає встановлення для кожного бізнес-процесу бази розподілу, яка пояснює причину витрат та визначає інтенсивність використання ресурсів. При цьому, нами приймається традиційне розуміння бази розподілу як причини або фактора, що найбільш адекватно відбиває перерозподіл витрат між задіяними об'єктами; визначає спосіб розподілу логістичних витрат на кінцевий об'єкт (продукція, послуга або клієнт). Одночасно, орієнтація менеджменту підприємства на логістичну концепцію вимагає відповідного розширення бази розподілу витрат на узгодження потокових процесів. У даному випадку слід враховувати, що при організації обліку логістичних витрат база розподілу витрат повинна бути практичною, доступною для вимірювання та відповідати вимогам: по-перше, це цілеспрямованість функціональної системи (підрахунок вартості не для стимулювання витрат, а задля пошуку факторів й резервів їх зниження); по-друге, це забезпечення взаємозв'язку між бізнес-процесами та ресурсами; по-третє, це врахування наведених на рис. 1 причинно-наслідкових зв'язків.

Таким чином, можна стверджувати, що основним інструментом організації обліково-аналітичного забезпечення розвитку логістичної системи є детальний опис допоміжних (обслуговуючих) бізнес-процесів через ідентифікацію виконуваних функцій й операцій та визначення

рушіїв (факторів) використання ресурсів, тобто з'ясування причинно-наслідкових зв'язків з кінцевими результатами діяльності (основними бізнес-процесами).

Представлена на рис. 2 інформація щодо понесених витрат за бізнес-процесами консолідується за наведеною на рис. 3 схемою.

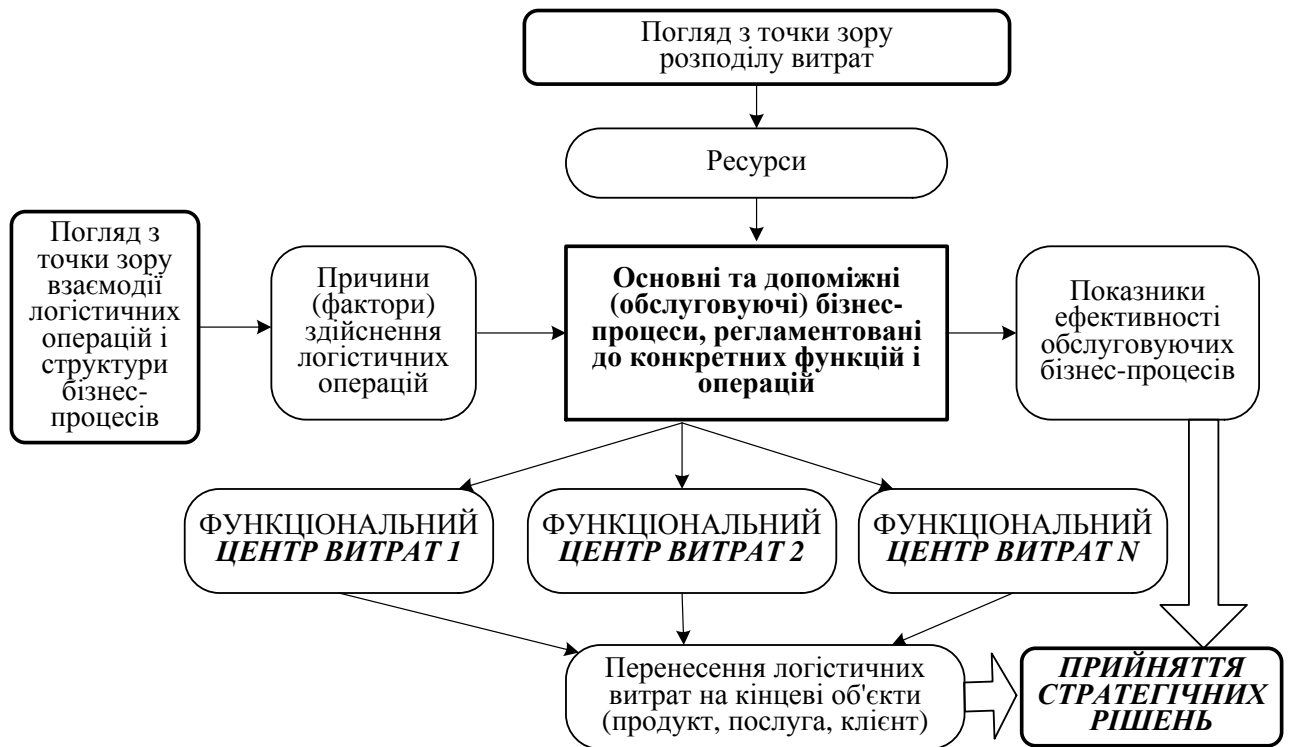

Рис. 3. Консолідація інформації щодо витрат за бізнес-процесами

Таким чином, представлення підприємства як логістичної системи дозволяє повністю охопити всі аспекти його діяльності як у внутрішньому середовищі, так і у взаємодії з рештою учасників ланцюгів створення вартості. Відповідно підсилюються й вимоги до обліково-аналітичної підтримки розвитку логістичної системи, задовольнити які пропонується через застосування процесного підходу до формування належного складу індикаторів. У ролі ключового індикатору пропонується використовувати рівень логістичних витрат, що визначається через представлену систему поопераційного обліку.

Впровадження процесного підходу до організації обліково-аналітичного забезпечення розвитку логістичної системи вимагає, в

першу чергу, виконання послідовності робіт з опису і регламентації бізнес-процесів (рис. 4).

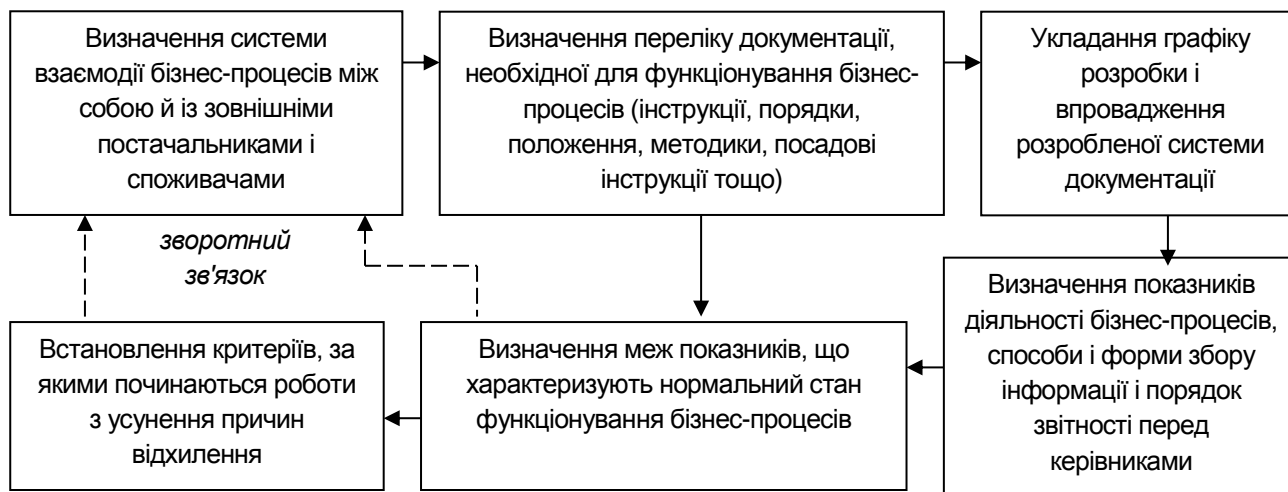

Рис. 4. Послідовність розподілу управлінської відповідальності за результатами робіт, що входять до складу бізнес-процесів

Слід підкреслити, що особливе місце у розподілу управлінської відповідальності за результатами робіт, належить витратам. Проте, реальна модель розподілу витрат на підприємстві є набагато складнішою, ніж її процесне уявлення. Крім власне виконуваних прямих функцій, підрозділи підприємства можуть надавати один одному взаємні послуги, що відбивається на ускладненні регламентації бізнес-процесів.

При організації поопераційного обліку витрат за бізнес-процесами база розподілу повинна бути практичною, доступною для вимірювання та відповідати вимогам: по-перше, це цілеспрямованість функціональної системи (підррахунок вартості не для стимулювання витрат, а задля пошуку факторів й резервів їх зниження); по-друге, забезпечення взаємозв'язку між бізнес-процесами та ресурсами. Інформація щодо витрат повинна забезпечувати можливість в кожному конкретному випадку встановлювати, яка частка вивільнених потужностей може без додаткових витрат бути переведена на виконання іншої операції, а яку треба скорочувати взагалі. Особливо гостро постає питання у випадку, коли при ліквідації певної операції вивільняється частина неподільної одиниці потужності і відповідні витрати (фактично це витрати простою), автоматично переносяться на інші об'єкти калькулювання. Без детального аналізу витрат, зв'язаних у логістичних операціях,

неможливе прийняття рішень щодо оптимізації бізнес-процесів. Таким чином, поопераційна система обліку та розподілу витрат потребує виконання етапів як показано на рис. 5.

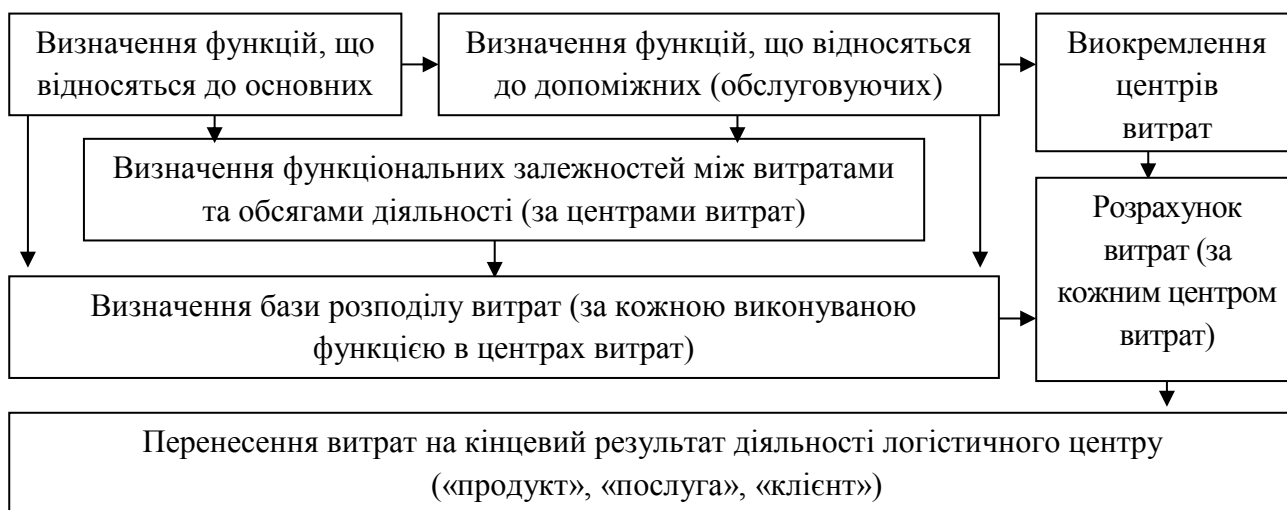

Рис. 5. Послідовність розподілу витрат підприємства

Удосконалення економічного обґрунтування розподілу витрат підприємства та їх перенесення на кінцеві результати діяльності логістичного центру («продукт», «послуга», «клієнт») дозволяє також підвищити якість організації робіт щодо обслуговування всіх учасників логістичної мережі.

Таким чином, застосування процесного підходу до організації обліково-аналітичної підтримки розвитку логістичної системи є наступне: визначена мережа (система) бізнес-процесів підприємства; виконана регламентація бізнес-процесів (і зв'язок процесів за входами/виходами за принципом «клієнт-постачальник» на прийнятному рівні деталізації); розроблена і впроваджена система показників для управління бізнес-процесами; забезпечена робота власників процесів (регламентація управлінської діяльності керівників, планування поліпшення, звітність за показниками процесів та ін.); розроблена і впроваджена система мотивації персоналу, що стимулює співробітників до безперервного поліпшення бізнес-процесів. Організація обліково-аналітичного забезпечення саме за процесним підходом дозволяє одержувати й

використовувати вчасну, об'єктивну та неупереджену інформацію про стану бізнес-процесів на кожному з етапів ланцюжка створення цінності.

Використання представлених рекомендацій дозволяє підвищити обґрунтованість щодо вироблення управлінських рішень, спрямованих на коригування потокових процесів, і як наслідок, бізнес-процесів. Однак, залишаються невирішеними питання контролінгу рівня витрат на забезпечення відповідності бізнес-процесів запланованим показникам із застосуванням рекомендованої бази розподілу. Отже, напрямком подальших досліджень є розробка такої системи інформаційного забезпечення, яка відстежуватиме входи й виходи процесів та їх окремих елементів з одночасним встановленням правил реагування на відхилення. Основний наголос при цьому повинен робитися на структуруванні інформації відповідно до бізнес-процесів підприємства, а не відповідно до його організаційно-штатної структури.

Література: 1. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та їх об'єднань: монографія [Текст] / А. А. Пилипенко, І. П. Дзьобко, О. В. Писарчук ; за заг. ред. докт. екон. наук, доцента Пилипенка А. А. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 344 с. 2. Смирнова В. В. Информационное обеспечение развития предпринимательских структур [Текст] / В. В. Смирнова, А. О. Апостолов // Економіка. Менеджмент. Підприємництво : зб. наук. праць СНУ ім. В. Даля. – 2003. – Вип. 11. – С. 294–297. 3. Зборовська О. М. Системне управління потоковими процесами промислового підприємства на основі логістичного підходу: монографія / О. М. Зборовська. – Дніпропетровськ : Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2011. – 312 с. 4. Пушкар М. С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів) : монографія [Текст] / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-Бланш, 2006. – 334 с. 5. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства: наукове видання [Текст] / А. А. Пилипенко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 276 с. 6. Пилипенко Д. Р. Когнітивна модель оптимізації маркетингових та логістичних витрат корпоративних логістичних систем [Текст] / Д. Р. Пилипенко // Управління розвитком. – 2015. – № 2 (180). – С. 75-81. 7. Ястремська О. М. Методичний підхід до стратегічного планування якості функціонування підприємства / О. М. Ястремська, Г. В. Строкович // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 4. – С. 470-483. 8. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні № 996-XIV від 16.06.1999 р – Електронний ресурс. – режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990996.html 9. Atrill P. Management Accounting for Decision Makers. – 6th ed. / P. Atrill, E. J. McLaney ; Pearson Education, 2009. – 536 p. 10. Ястремська О. М. Методичний підхід до формування інформаційно-аналітичного відділу підприємства / О. М. Ястремська, Г. В. Строкович // Економічний часопис - XXI. – 2014. – № 11-12. – С. 109-112. – Режим доступу: http://soskin.info/userfiles/file/2014/11-12_2014/lastremaska_Strokovych.

References: 1. *Formuvannja oblikovo-analitichnogo zabezpechennja upravlinnja vitratami pidpriemstv ta ih ob'ednan'*: monografija [Formation of accounting and analytical software cost management of enterprises and associations: monograph] / A. A. Pilipenko,

I. P. Dz'obko, O. V. Pisarchuk ; za zag. red. dokt. ekon. nauk, docenta Pilipenka A. A. – H. : Vid. HNEU, 2011. – 344 s. 2. Smirnova V. V. *Informacionnoe obespechenie razvitija predprinimatel'skih struktur* [Information support of business organizations] / V. V. Smirnova, A. O. Apostolov // *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnictvo : zb. nauk. prac' SNU im. V. Dalja.* – 2003. – Vip. 11. – S. 294–297. 3. Zborovs'ka O. M. *Sistemne upravlinnja potokovimi procesami promislovogo pidpriemstva na osnovi logistichnogo pidhodu: monografija* [System management flow processes of industrial enterprise based logistics approach: monograph] / O. M. Zborovs'ka. – Dnipropetrovs'k :Dnipropetrovs'kij universitet imeni Al'freda Nobelja, 2011. – 312 s. 4. Pushkar M. S. *Kreativnij oblik (stvorennja informacii dlja menedzheriv) : monografija* [Creative accounting (creating information for managers): monograph] / M. S. Pushkar. – Ternopil' : Kart-Blansh, 2006. – 334 s. 5. Pilipenko A. A. *Organizacija oblikovo-analitichnogo zabezpechennja strategichnogo rozvitku pidpriemstva: naukovie vidannja* [Organization of accounting and analytical support strategic company development: scientific publications] / A. A. Pilipenko. – Harkiv: Vid HNEU, 2007. – 276 s. 6. Pilipenko D. R. *Kognitivna model' optimizacii marketingovih ta logistichnih vitrat korporativnih logistichnih sistem* [Cognitive model for optimizing the marketing and logistics costs of corporate logistics systems] / D. R. Pilipenko // *Upravlinnja rozvitkom.* – 2015. – № 2 (180). – S. 75-81. 7. Jastrems'ka O. M. *Metodichnij pidhid do strategichnogo planuvannja jakosti funkcionuvannja pidpriemstva* [Methodological approach to strategic planning of enterprise functioning quality] / O. M. Jastrems'ka, G. V. Stokovich // *Aktual'ni problemi ekonomiki.* – 2015. – № 4 . – S. 470-483. 8. Zakon Ukraïni *Pro buhgalters'kij oblik ta finansovu zvitnist' v Ukraïni № 996-XIV vid 16.06.1999 r* [The Law of Ukraine On Accounting and Financial Reporting in Ukraine] – Elektronnij resurs. – rezhim dostupu : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990996.html 9. Atrill P. *Management Accounting for Decision Makers.* – 6th ed. / P. Atrill, E. J. McLaney ; Pearson Education, 2009. – 536 p. 10. Jastrems'ka O. M. *Metodichnij pidhid do formuvannja informacijno-analitichnogo viddilu pidpriemstva* [Methodical approach to formation of enterprise's information-analytical department] / O. M. Jastrems'ka, G. V. Stokovich // *Ekonomichnij chasopis – XXI.* – 2014. – № 11-12. – S. 109-112. – Rezhim dostupu: http://soskin.info/userfiles/file/2014/11-12_2014/jastremska_Strokovych.

Інформація про автора

Дзьобко Ірина Петрівна – канд. екон. наук, старший викладач кафедри бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9-А, м. Харків, Україна, 61166, e-mail: dzebko-ira@mail.ru)

Информация об авторе

Дзёбко Ирина Петровна – канд. экон. наук, старший преподаватель кафедры бухгалтерского учёта Харьковского национального экономического университета имени Семёна Кузнеця (пр. Ленина, 9-А, г. Харьков, Украина, 61166, e-mail: dzebko-ira@mail.ru)

Information about the author

I. Dzobko – PhD in Economics, Senior Instructor of the Department of Accounting of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9-A Lenin Ave., Kharkiv, Ukraine, 61116, e-mail: dzebko-ira@mail.ru).